

10 bitnih novina koje donose izmene Zakona o privrednim društvima

Dana 08. juna 2018. godine usvojen je Zakon o izmenama i dopunama Zakona o privrednim društvima (u daljem tekstu: „*Izmenjeni ZPD*“) koji donosi značajne izmene važećeg Zakona o privrednim društvima (u daljem tekstu: „*ZPD*“).

S jedne strane izmene ZPD-a uzrokovane su usvojenom Pregovaračkom pozicijom Republike Srbije („*RS*“) za Međuvladinu konferenciju o pristupanju Republike Srbije Evropskoj uniji za Poglavlje – 6 „*Pravo privrednih društava*“ kojom se RS obavezala da u svoj pravni sistem preuzme pravne tekovine Evropske unije iz oblasti korporativnog prava sa kojima domaći propisi iz ove oblasti do sada nisu bili usaglašeni, i to:

- Uredbu Saveta (EZ-a) br. 2157/2001 od 8. oktobra 2001. godine o statutu evropskog društva - (SE);
- Uredbu Saveta 1985/2137/EEZ o Evropskoj ekonomskoj interesnoj grupaciji (EEIG), i
- Direktivu 2005/56/EZ Evropskog parlamenta i Saveta od 26. oktobra 2005. godine odnosno Direktivu (EU) 2017/1132 Evropskog parlamenta i Saveta od 14. juna 2017. godine u okviru koje je kodifikovana Direktiva 2005/56/EZ Evropskog parlamenta i Saveta od 26. oktobra 2005. godine.

S druge strane, *Izmenjeni ZPD* izrađen je na osnovu prethodne analize sprovođenja postojećih rešenja iz *ZPD-a* u praksi, kao i analize komentara, sugestija i predloga domaćih i stranih privrednih subjekata za poboljšanje pojedinih važećih rešenja koja predstavljaju prepreku efikasnoj primeni *ZPD-a*, a koja je u tom cilju neophodno otkloniti. Dodatno, još jedan od razloga za usvajanje *Izmenjenog ZPD-a* svakako jeste i usaglašavanje odredaba do skoro važećeg *ZPD-a* sa drugim propisima.

U nastavku teksta nalazi se 10 bitnih novina koje donosi *Izmenjeni ZPD*:

1. Nove pravne forme društava. *Izmenjeni ZPD* u pravni sistem RS uvedi nove pravne forme društava, odnosno uređuje pravni položaj Evropskog akcionarskog društva (*Societas Europaea*) i Evropske ekonomske interesne grupacije. Osim toga, uređeno je i prekogranično spajanje i pripajanje društava kapitala osnovanih u RS sa društvima kapitala iz drugih država članica Evropske unije. *Izmenjeni ZPD* predviđa da će se predmetne odredbe primenjivati počev od 1. januara 2022. godine, kada se očekuje da RS zatvori sva otvorena pregovaračka poglavlja.

10 Important Novelities Introduced by Amendments to the Company Law

On 8 June 2018 the Law on Changes and Amendments of the Company Law has been adopted (hereinafter: the “*Amended CL*“) bringing significant changes to the applicable Company Law (hereinafter: the “*CL*“).

On the one hand, amendments to the CL were caused by the adopted Negotiating Position of the Republic of Serbia (“*RoS*“) for the Intergovernmental Conference on the Accession of the Republic of Serbia to the European Union for Chapter 6 - “*Companies Law*“, which obliged the Republic of Serbia to take over the legal *acquis* of the European Union laws in corporate law area with which domestic regulations in this field have not been harmonized so far:

- Council Regulation (EC) no. 2157/2001 of 8 October 2001 on the Statute of the *Societas Europaea* - (SE);
- Council Regulation 1985/2137 / EEC on the European Economic Interest Grouping (EEIG), and
- Directive 2005/56 / EC of the European Parliament and the Council of 26 October 2005 i.e. Directive (EU) 2017/1132 of the European Parliament and the Council of 14 June 2017 codifying Directive 2005/56 / EC of the European Parliament and the Council of 26 October 2005.

On the other hand, the *Amended CL* was drafted based on the previous analysis of the application of existing solutions from the CL in practice, as well as the analysis of comments, suggestions and proposals of domestic and foreign business entities in order to improve some of the valid solutions that were recognized as an obstacle to the effective application of the CL and which in that regard needed to be removed. In addition, another reason for the adoption of the *Amended CL* is to harmonize the provisions of the currently applicable CL with other regulations.

Herein below are provided 10 important novelties introduced by the *Amended CL*:

1. New legal forms of companies. The *Amended CL* introduces in the legal system of the RoS new legal forms of companies, i.e., regulates the legal position of the European Joint Stock Company (*Societas Europaea*) and the European Economic Interest Grouping. In addition, cross-border mergers and acquisitions of capital companies established in RoS with capital companies from other EU Member States are also regulated. The *Amended CL* provides that the respective provisions will apply from 1

January 2022, when the RoS is expected to close all opened negotiating chapters.

2. Dodatni uslovi za odobrenje pravnog posla ili radnje u slučaju postojanja ličnog interesa.

Izmenjeni ZPD poklanja naročitu pažnju unapređenju zaštite prava manjinskih akcionara u skladu sa Akcionim planom za unapređenje ranga Srbije na listi Svetske banke „*Doing business*“, kao i pravima manjinskim članovima društva s ograničenom odgovornošću, pa se, između ostalog, uređuje nova obaveza za društvo, u slučaju zaključivanja pravnih poslova, odnosno preduzimanja pravnih radnji u kojima postoji lični interes članova društva koji imaju značajno učešće u osnovnom kapitalu društva, odnosno koji imaju kontrolni uticaj na poslovanje drugog lica, kao i lica koja vrše funkciju zastupanja i nadzornu funkciju u organima društva, prokuriste i likvidacione upravnike. Naime, pre odobravanja zaključivanja pravnog posla ili preduzimanja pravne radnje u kojoj postoji lični interes, u slučaju da vrednost predmeta tog posla ili pravne radnje iznosi više od 10% od knjigovodstvene vrednosti ukupne imovine društva iskazane u poslednjem godišnjem bilansu stanja, društvo ima obavezu da pribavi izveštaj o proceni tržišne vrednosti stvari ili prava koji su predmet takvog pravnog posla ili pravne radnje, a koji čini sastavni deo odluke kojom se odobrava pravni posao odnosno pravna radnja u kojoj postoji lični interes. Takođe, propisana je i obaveza društva da na svojoj internet stranici ili na internet stranici registra privrednih subjekata objavi obaveštenje o zaključenom pravnom poslu, odnosno preduzetoj pravnoj radnji, u kojoj postoji lični interes sa detaljnim opisom tog posla ili radnje i sve relevantne činjenice o prirodi i obimu ličnog interesa, i to u roku od 15 dana od dana zaključenja tog pravnog posla, odnosno preduzimanja te pravne radnje.

3. Prinudni otkup svih akcija preostalih akcionara društva.

Pored navedenih odredaba kojima se vrši značajno unapređenje zaštite prava manjinskih akcionara, Izmenjeni ZPD dodatno precizira član 515. ZPD-a time da se odluka o prinudnom otkupu svih akcija preostalih akcionara društva donosi bez obzira na terete, zabrane raspolaganja, ograničenja i prava trećih lica na tim akcijama, jer je u praksi prethodna formulacija izazivala nedoumice da li akcije na kojima je bila ustanovljena zaloga mogu biti predmet prinudnog otkupa. S tim u vezi, izmenjenim članom 516. ZPD-a predviđa se da se prenete akcije upisuju na račun otkupioaca bez tereta, zabrane raspolaganja, ograničenja i prava trećih lica na tim akcijama.

2. Additional conditions for authorization of a legal transaction or action involving personal interest.

The Amended CL pays special attention to improving the rights of minority shareholders in accordance with the Action Plan for Improving the Ranking of Serbia on the World Bank's "*Doing Business*" list, as well as the rights of minority shareholders of a limited liability company, thus, inter alia, imposing a new obligation for the company related to entering into legal transactions or taking legal actions in a case of the existence of a personal interest of shareholders of a company that have a significant share interest in the company's share capital, or who have a controlling influence on the business of another person, as well as persons performing the function of representation and supervisory function in the bodies of the company, procurators and liquidation administrators. Namely, before approving of entering into a legal transaction or taking a legal action in a case of the existence of personal interest, when the value of the subject of the respective transaction or legal action amounts more than 10% of the book value of the total assets of that company stated in the latest annual balance sheet, the company is obliged to obtain a report on the assessment of the market value of assets or rights that are the subject of such legal transaction or legal action, that forms an integral part of the decision on approval of the legal transaction or legal action in case of the existence of a personal interest. Moreover, there is also an obligation for the company to publish on its website or on the website of the business entities register a notice of the legal transaction entered into or a legal action taken, in the case of the existence of a personal interest, with a detailed description of that transaction or action as well as all relevant facts about nature and the scope of personal interest, within 15 days from the date of entering into that legal transaction, or of taking such legal action.

3. Compulsory purchase of all shares of the remaining shareholders of a company.

In addition to the aforementioned provisions that significantly improve the protection of the rights of minority shareholders, the Amended CL additionally specifies Article 515 of the CL by prescribing that the decision on the compulsory purchase of all shares of the remaining shareholders of a company shall be made irrespective of encumbrances, disposal prohibition, restrictions and rights of third parties on those shares, because in practice, previous formulation caused doubts as to whether the shares on which the pledge was established, could be the subject of compulsory redemption. In this regard, amended Article 516 of the CL prescribes that the transferred shares are transferred to the acquirer free of any encumbrance, disposal prohibition, restrictions and rights of third parties previously existing on those shares.

4. **Rok za isplatu dividende.** Izmenjeni ZPD definiše i rok za isplatu dividende koji ne može biti duži od šest meseci od dana donošenja odluke o isplati dividende, kako bi se izbegli slučajevi da se dividenda, na osnovu odluke o isplati dividende, isplaćuje akcionarima i nakon nekoliko godina po donošenju ove odluke, ili čak nikad, što je u praksi bio čest slučaj.

5. **Sazivanje sednice skupštine društva sa ograničenom odgovornošću.** Takođe, Izmenjeni ZPD omogućava da članovi društva sa ograničenom odgovornošću koji poseduju ili zastupaju 10% (umesto dosadašnjih 20%) udela u osnovnom kapitalu društva, mogu da sazovu sednicu društva, ako osnivačkim aktom nije određeno da to pravo imaju i članovi koji zajedno imaju ili zastupaju manji procenat glasova. Ujedno, Izmenjeni ZPD predviđa i da jedan ili više članova društva koji poseduju ili zastupaju najmanje 5% (umesto dosadašnjih 10%) udela u osnovnom kapitalu društva, mogu putem pisanog obaveštenja društvu staviti dodatne tačke na dnevni red sednice skupštine.

6. **Postupak smanjenja osnovnog kapitala kod društva sa ograničenom odgovornošću.** Izmenjeni ZPD precizno uređuje postupak smanjenja osnovnog kapitala kod društva sa ograničenom odgovornošću, budući da je dosadašnja praksa pokazala da nije moguća shodna primena odredaba kojima se uređuje smanjenje kapitala kod akcionarskih društava. Sada su precizno propisani razlozi za smanjenje osnovnog kapitala društva. Dodatno, propisano je i da se odluka o smanjenju osnovnog kapitala društva donosi većinom koja ne može biti manja od obične većine od ukupnog broja glasova članova društva koji imaju pravo glasa po određenom pitanju. Takođe, Izmenjeni ZPD konkretno uređuje pitanja zaštite poverilaca kod društva s ograničenom odgovornošću. Naime, odluka o smanjenju osnovnog kapitala društva mora biti objavljena u registru privrednih subjekata u neprekidnom trajanju od tri meseca, s tim da poverioci čija su potraživanja, nezavisno od datuma dospeća, nastala pre isteka roka od 30 dana od dana objave odluke o smanjenju osnovnog kapitala društva mogu pisanim putem tražiti od društva obezbeđenje tih potraživanja do isteka perioda objave odluke o smanjenju osnovnog kapitala. Izmenjeni ZPD, između ostalog, definiše i slučajeve kada se odredbe o zaštiti poverilaca ne primenjuju.

7. **Sticanje i raspolaganje imovinom velike vrednosti.** Izmenjeni ZPD propisuje i značajne izmene odredaba člana 470. kojima se uređuje pitanje sticanja i raspolaganja imovinom velike vrednosti. Naime, u predmetnom članu unete su dve nove odredbe kojima se bliže definiše šta se smatra povezanim sticanjem, odnosno šta se neće smatrati jednim sticanjem, pa se tako, između ostalog, propisuje da se pod jednim sticanjem, odnosno raspolaganjem imovinom velike

4. **Deadline for dividend payment.** The Amended CL defines the deadline for dividend payment that cannot be longer than six months from the date of the decision on dividend payment, in order to avoid the cases where a dividend, on the basis of a decision on dividend payment, is payable to shareholders for several years after the issuance of such decision, or even never, which was a common case in practice.

5. **Convening a session of the assembly of a limited liability company.** The Amended CL enables to shareholders of a limited liability company who own or represent 10% (instead of the previous 20%) of the share in the company's share capital, to convene a session of the company's assembly, if a memorandum of association does not define that this right is also reserved for shareholders who jointly own or represent a lower percentage of votes. In addition, the Amended CL provides that one or more shareholders of a company who own or represent at least 5% (instead of the previous 10%) share in a company's share capital may, by written notice, place additional items on the agenda of the session of the assembly.

6. **Procedure for the decrease of share capital in a limited liability company.** The Amended CL precisely regulates the procedure for decrease of share capital in a limited liability company, since the practice so far has shown that the application of the provisions related to the reduction of share capital in joint stock companies is not possible. Now, the reasons for decrease of a company's share capital are precisely prescribed. In addition, it is stipulated that the decision to decrease a company's share capital is made by a majority which cannot be less than the simple majority of the total number of votes of shareholders of a company that have the right to vote on a certain issue. Also, the Amended CL explicitly regulates issues of protection of creditors regarding limited liability company. Namely, the decision on decrease of a company's share capital has to be published in the business entity register for a continuous period of three months, whereby creditors whose claims, irrespective of due date, arise before the expiration of deadline of 30 days from the decision publishing day, may request in writing from a company to secure these claims until the expiration of the period for publishing the decision on decrease of share capital. The Amended CL, inter alia, also defines cases when the provisions on protection of creditors are not applicable.

7. **Acquisition and disposal of material value assets.** The Amended CL also prescribes significant changes of the provisions of Article 470, related to issue of acquisition and disposal of material value assets. Namely, the respective article is amended with the two new provisions that define more precisely what is considered as related acquisition, i.e. what will not be considered as single acquisition. Thus, inter alia, it is stipulated that a simultaneous establishment

vrednosti ne smatra istovremeno uspostavljanje založnog prava, hipoteke ili drugog sredstva obezbeđenja koje privredno društvo daje radi obezbeđenja sopstvene obaveze po ugovoru o kreditu, zajmu ili drugom pravnom poslu, u kom slučaju se najveća vrednost pojedinačne pravne radnje, odnosno pravnog posla uzima kao vrednost po kojoj se utvrđuje imovina velike vrednosti. Budući da je ranije važeća odredba člana 470. ZPD-a izazivala niz problema prilikom primene u praksi, bilo je potrebno precizirati šta se smatra povezanim sticanjem, odnosno otkloniti nedoumicu koja je dovodila u sumnju i nesiguran položaj poverioce i investitore usled nemogućnosti da znaju i budu sigurni da li se određeno raspolaganje smatra raspolaganjem imovinom velike vrednosti.

8. Prinudna likvidacija. Izmenjeni ZPD precizira odredbe kojima se uređuje prinudna likvidacija, i to kroz intervencije i preciziranje razloga za pokretanje postupka prinudne likvidacije, kao i kroz uvođenje obaveze da pre pokretanja postupka prinudne likvidacije, registarator koji vodi registar privrednih subjekata na internet stranici tog registra objavljuje obaveštenje o privrednom društvu kod koga su se stekli razlozi za prinudnu likvidaciju, sa pozivom privrednom društvu da u roku od 90 dana od dana objavljivanja tog obaveštenja, otkloni razloge koje je u skladu sa ZPD-om moguće otkloniti i registruje promene odgovarajućih podataka u skladu sa zakonom o registraciji. Posebno se, kao razlog za pokretanje postupka prinudne likvidacije precizira slučaj kada društvo ne dostavi nadležnom registru godišnje finansijske izveštaje do kraja prethodne poslovne godine za dve uzastopne poslovne godine koje prethode godini u kojoj se podnose finansijski izveštaji. Ovaj razlog je predviđen, s obzirom da, prema raspoloživim podacima Agencije za privredne registre veoma veliki broj privrednih društava koja više godina uzastopno nisu dostavljala finansijske izveštaje se nalaze u blokadi računa, odnosno praktično ne posluju, a protiv njih do sada niko od poverilaca nije pokretao postupke stečaja. Nedostavljanje godišnjih finansijskih izveštaja do kraja prethodne poslovne godine za dve uzastopne poslovne godine ukazuje da takva društva *de facto* nemaju nikakvu poslovnu aktivnost a veliki broj njih faktički ni ne postoji na registrovanim adresama.

9. Podaci o licima za koje po ZPD-u postoji obaveza registracije. Još jedna od novina koju uvodi izmenjeni ZPD odnosi se na pitanje podataka o licima za koje po ZPD-u postoji obaveza registracije, a koja ustanovljava zakonsko ovlašćenje za obradu tih podataka a radi usaglašavanja sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti koji propisuje da obrada podataka o ličnosti nije dozvoljena, između ostalog, ako se obrada vrši bez zakonskog ovlašćenja. Novim članom 9a ZPD-a izvršeno je i usklađivanje sa Zakonom o strancima u pogledu podataka koji se odnose na lični

of a pledge, mortgage or other means of security provided by a company in order to secure its own obligation under a credit agreement, loan or other legal transaction is not considered as single acquisition, i.e. the disposal of material value assets. In that case, the highest value of single legal action, or of the legal transaction is taken as a value by which a material value asset is determined. Since the previously applicable provision of Article 470 of the CL has caused a number of problems during its application in practice, it was necessary to specify what is considered as related acquisition, i.e. to solve a problem that put creditors and investors in doubt and dangerous position due to their inability to know and be certain whether certain disposal is considered to be the disposal of material value assets.

8. Forced liquidation. The Amended CL specifies the provisions that regulate forced liquidation, through interventions and closely defining the reasons for initiating the procedure of forced liquidation, as well as through prescription of the obligation of the registrar to publish on the business entities register website, notice about a company that fulfils the requirements for forced liquidation, prior to initiation of the forced liquidation procedure. This notice is registered along with an invitation to the company that within 90 days from the date of publication of that notice, remove the reasons that are removable according to the CL and to register changes of the relevant data in accordance with the law on registration. Failure of a company to submit the annual financial reports for two consecutive business years preceding the year in which the financial reports are submitted to the competent registry by the end of the previous financial year is specified as a reason for the initiation of the forced liquidation procedure. This reason is prescribed since according to the available data of the Business Registers Agency, many companies that have repeatedly failed to submit financial reports have actually had blocked accounts for several years, i.e., they practically do not operate, and none of creditors have initiated the bankruptcy proceedings against such companies. Failure to submit annual financial reports by the end of the previous financial year for the two consecutive business years indicates that such companies have *de facto* no business activity, and that many of them do not actually exist at their registered addresses.

9. Data related to persons that have to be registered according to the CL. Another novelty introduced by the Amended CL refers to the issue of data related to persons that have to be registered according to the CL, which determines the legal authorization for processing such data for the purpose of harmonization with the Law on Personal Data Protection. Namely, the Law on Personal Data Protection prescribes that the processing of personal data is not allowed, inter alia, if processing is performed without legal authority. The new Article 9a of the CL is harmonized with the Law on Foreigners

broj za stranca, odnosno broj pasoša ili broj lične karte stranca i zemlja izdavanja.

10. Elektronska registracija osnivanja privrednih subjekata. Izmenjeni ZPD stvara pravni osnov za elektronsku registraciju osnivanja privrednih subjekata, tako što omogućava da prilikom elektronske registracije osnivanja društva, overu potpisa na osnivačkom aktu, ako je reč o elektronskom dokumentu, zameni kvalifikovani elektronski potpis članova društva, čime se eliminišu troškovi osnivača za overu potpisa. Istovremeno, je uvedena obaveza za privredno društvo da ima adresu za prijem elektronske pošte, kao i da se urednost dostavljanja elektronskog dokumenta društvu određuje u skladu sa zakonom koji uređuje elektronski dokument. Ovakvo rešenje omogućava efikasniji sistem komunikacije državnih organa sa privredom i privrednih subjekata međusobno, te stvaranje preduslova za eliminaciju „papirnog poslovanja“, uz smanjenje troškova a istovremeno uz doprinos ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti poslovanja.

in terms of data related to the personal number for a foreigner, or the passport number or the identity card of the citizen and the country of its issuance.

10. Electronic registration of incorporation of business entities. The Amended CL creates the legal basis for the electronic registration of incorporation of business entities by enabling that, in case of electronic registration of company's incorporation, notarization of signatures on a memorandum of association, being the electronic document, can be replaced by qualified electronic signature of shareholders of a company, thus eliminating the costs of founders for notarization of signatures. At the same time, the obligation for a company to have an e-mail address has been prescribed, and that the regularity of submitting an electronic document to a company is determined in accordance with the law related to electronic documents. This solution enables a more efficient system of communication of state authorities with the economy and between mere businesses entities, as well as the creation of preconditions for the elimination of "paper business", while reducing costs and at the same time contributing to the economy, efficiency and effectiveness of business.

Za više informacija o ovome kontaktirati / For more information about this please contact:

Aleksandra Stojanović
Associate - Dokleštic & Partners
aleksandra.stojanovic@doklestic.law
T. +381.11.414.33.60

Miloš Pandžić
Senior Associate - Dokleštic & Partners
milos.pandzic@doklestic.law
T. +381.11.414.33.60